Влада - Радам !

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України

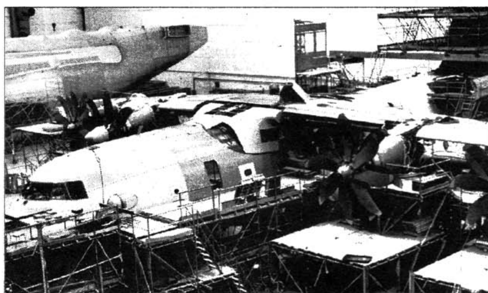
№ 162 (662) ♦ Субота, 28 серпня 1993 року ♦ Ціна 40 крб.

Авіатори! Виводьте державу із штопору! Шахтарі! Економіку — на-гора!

(Із сучасних святкових закликів)

Працівники авіаційної промисловості і транспорту України готуються відзначити своє професійне свято - День авіації. І можна з упевненістю говорити, що літакобудівники, незважаючи на скрутну економічну ситуацію, продовжують створювати нові літаки різного класу і призначення, здобуваючи визнання у світі. Проте головним завданням залишається забезпечити українські авіалінії сучасними літаками. Саме з цією метою рік тому АНТК ім. О.Антонова спільно з Міністерством машинобудування, військово-промислового комплексу і конверсії, Міністерством оборони та провідними підприємствами авіакосмічної промисловості — Київським авіаційним ВО, Харківським авіаційним ВО, Дніпропетровським ВО «Південмашзавод», Запорізьким ВО «Мотор-Січ», Запорізьким машинобудівним конструкторським бюро «Прогрес» розробили програму розвитку авіаційної промисловості України. Тож будемо сподіватися, що невдовзі розпочнеться серійне виробництво нових високоефективних транспортних і пасажирських літаків Ан-70, Ан-70т, Ан-218, Ан-180, Ан-74, які повністю забезпечать потреби України в авіаційній техніці і дозволять їй вийти на світовий ринок.

Проте свято є свято. І хоч як не скрутно нині з пальним, АНТК ім. О.Антонова проводить сьогодні в Гостомелі авіашоу. Вхід, до речі, вільний, а отже, відвідати його може кожен. Починаючи з 10-ї ранку від станції метро «Святошин» до гостомельського аеродрому курсуватимуть автобуси.

Указом Президента України від 26 серпня 1993 року присвоєно почесне звання «Заслужений шахтар України» групі працівників вугільної промисловості за значний особистий внесок у підвищення ефективності виробництва, досягнення високих показників у видобутку вугілля.

Удостоєні почесного звання — досвідчені, кваліфіковані фахівці, працюючи у складних гідрогеологічних умовах, показують стабільні результати праці завдяки освоєнню нової високоефективної гірничої техніки, застосуванню прогресивних методів праці.

Леонід ПОГРЕБНЯК:

«Поки що за пасажира платить уряд»

*Президент України підписав Указ про встановлення професійного свята працівників авіаційної промисловості і транспорту — Дня авіації. Кореспондент «Голосу України» зустрівся з генеральним директором виробничого об'єднання «Авіалінії України» **Леонідом Погребняком** і взяв у нього інтерв'ю.*

— Леоніде Васильовичу, який нині стан справ у авіаторів?

— Ситуація непроста. Обсяги перевезень зменшилися втроє, а льотний і обслуговуючий склад залишився таким же, як і раніше. Маємо дві головні проблеми — ціни на квитки і паливо. Якщо першу сяк-так вирішуємо — уряд виплачує солідні дотації, і тому для пасажира ціна вдвоє нижча собівартості, — то з паливом набагато складніше. Тонна авіаційного гасу з одного мільйона 200 тисяч сягне до двох мільйонів 400 тисяч карбованців. І якщо ціни на квитки в Україні залишаються незмінними, то рейси до близького і далекого зарубіжжя подорожчають.

І все ж навіть у такій ситуації «Авіалінії України» намагаються зробити все можливе, щоб полегшити долю пасажирів. Так, відновлюються польоти в більшість обласних центрів, зростає інтенсивність рейсів на міжнародних маршрутах і навіть відкриваються нові, зокрема, у вересні відкривається регулярне сполучення між Києвом, Пекіном та Делі.

(Закінчення на 6-й стор.)

Продиктовано в номер

Треба поставити перепони

Голова Верховної Ради України Іван Плющ прийняв регіонального секретаря європейського бюро Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВОЗ) Йоганеса Халлауера. Під час зустрічі гість схвально відгукнувся про заходи, які здійснюються нашою державою для запобігання захворюванню СНІДом, і наголосив, що ВОЗ надаватиме Україні всеможливу технічну допомогу в цій галузі. За словами Й.Халлауера протягом п'яти наступних років людство ще буде не в змозі знайти спосіб боротьби із СНІДом. У свою чергу, глава українського парламенту підкреслив, що для профілактики цього захворювання створена відповідна законодавча база, проте ця програма потребує значного фінансування.

Довгобуд — джерело бюджету

Відповідаючи на критику народних депутатів України уряду Л. Кучми у відсутності економічної програми, прес-секретар Прем'єр-міністра Д. Табачник заявив, що сьогодні в парламенті лежать 13 законів, розглянутих у першому читанні, і ще 66 — взагалі нерозглянутих з невідомих причин. Крім того, за його словами, уряд пропонував поповнити державний бюджет за рахунок аукціонного продажу об'єктів довгобуду.

А за даними вчених, близьких до уряду, увесь український довгобуд коштує 7 трильйонів карбованців. Індекс продажу на аукціонах складає 2,6-8. Однак ніхто нічого не продає, і природне падіння вартості об'єктів складає щорічно 1-3 відсотки. Те ж саме з АЗС, які в Україні розраховані на 65 мільйонів тонн нафти, а в наступному році її буде тільки 35 мільйонів. Зайві станції теж можна і треба продавати сьогодні. Інакше взагалі нічого не буде.

В обігу з'явилися купони вартістю 50 тисяч карбованців

За повідомленням Національного банку України, з 27 серпня 1993 року в обіг вводяться купони багаторазового використання вартістю 50000 карбованців. Купюра має той же розмір, що й нещодавно випущені купони номіналом 10 та 20 тисяч. Основний колір купюри — коричневий.

У добру путь, Волинський університет!

Учора в Луцьку відбулися урочистості з нагоди відкриття Волинського державного університету. Його створено на базі Луцького педагогічного іституту імені Лесі Українки згідно з Указом Президента України Леоніда Кравчука. На період організаційного і структурного становлення цього навчального закладу Анатолію Свідзинському надано повноваження ректора новонародженого університету на умовах контракту. В урочистостях взяли участь віце-прем'єр-міністр України Микола Жулинський, який за дорученням Президента України зачитав привітання студентам та викладачам, представник Президента у Волинській області Володимир Блаженчук, народні депутати, гості з багатьох вузів України та зарубіжжя.

Від патріотизму до академізму

У Львові 22-28 серпня тривав Другий міжнародний конгрес україністів.

У конгресі взяло участь близько 600 учених з України, близького і далекого зарубіжжя. Міжнародна асоціація україністів, створена 1989 року у Неаполі (!), нині увійшла в русло великої академічної науки. Перший конгрес, що відбувся 1990 року в Києві, із зрозумілих причин трохи нагадував національне свято. Цього ж разу під час урочистого відкриття конгресу в оперному театрі було взято курс на інтелектуальну стратосферу. МАУ покликана сприяти самопізнанню, самоусвідомленню України, без чого неможливий її самостійний поступ. «Боротьба за новий науковий підхід до України не менш важлива, аніж боротьба за незалежність», — вважає президент МАУ, професор М. Грабович (Кембрідж, США). Це погляд з інтелектуальних висот, із Заходу. Що ж думають наші співвітчизники, озираючи ситуацію зсередини?

(Закінчення на 4-й стор.)

Симпозіум спростовує чутки про бідність

Якби перший український симпозіум керамістів, що днями завершився у Хмельницькому, проходив у Києві чи Парижі, то це вважалося б принаймні подією міжнародного значення. А так ніби локальний факт. Утім, тут усе незвичне. Роль мецената симпозіуму взяв на себе обласний художній музей. Тобто заклад культури сміливо спростував банальне уявлення про бідність, фінансувавши роботу 10 відомих українських митців зі Львова й Києва на базі Полонського заводу художньої кераміки, їх проживання протягом місяця. В результаті кожний художник подарував музею по одній своїй роботі, а місту — чудову виставку, присвячену 500-річчю Хмельницького.

Парламентська хроніка

ЩО НЕ ДЕПУТАТ — ТО ДУМКА

Денне і вечірнє засідання 26 серпня

На засіданнях врешті-решт приступили до обговорення питання всеукраїнського референдуму щодо довір'я (недовір'я) Президентові України та Верховній Раді. З доповідями виступили від імені Комісії з питань законодавства і законності заступник її голови А. Ткачук, від імені Комісії з питань діяльності Рад народних депутатів, розвитку місцевого самоврядування — голова М. Гришко. З викладом свого бачення проблем виступив Президент України Л. Кравчук. Усі вони окреслили розмаїття поглядів на референдум. За ними виступив 21 народний депутат з 63 бажаючих. Рішення, як і чекали, не було прийнято.

Сам процес обговорення цього складного питання засвідчив — Україна стрімко пливе назустріч черговій загальній політичній кризі і звернути її з цього шляху здатне тільки диво, яке може проявитися в умінні депутатів і двох гілок влади (бо у виконавчій владі теж працюють депутати) узгодити позиції і прийняти виважене рішення. На жаль, перший день обговорення показав, що до цього далеко, як до Києва відомим способом. А. Ткачук відразу запропонував три можливі варіанти розв'язання питання референдуму: не проводити взагалі; проводити і призначити вибори до нової Верховної Ради; проводити і призначити вибори до місцевих Рад і до Верховної Ради. А взагалі-то, на його думку, щоб усе було юридично чинне, Верховна Рада повинна або перенести дату референдуму, або замінити його достроковими виборами до нового парламенту. І перший, і другий варіанти потрібно закріпити відповідними змінами в Конституції і законах, а також прийняттям відповідних нових законів.

Саме дві останні пропозиції і визначили головні протилежні полюси депутатської суперечки. Головні, але не визначальні, бо кожний з депутатів, згоджуючись з кимось із колег, додавав ще й своє бачення. Спектр думок був широчезний: від вимог взагалі не розглядати питання — до прийняття рішення про відставку всіх органів влади: Президента, парламенту й уряду. Названо було й дату можливих виборів до нової Верховної Ради — 27 березня 1994 року (А. Ткачук). Частина депутатів пропонувала все-таки визначити головні засади державного життя майбутньої України: форму правління (парламентську, президентську чи парламентсько-президентську), державно-територіальний устрій. М. Грушко взагалі запропонував не чіпати поки що місцеві Ради, а починати восьму сесію з розгляду нової Конституції України й визначити головні конституційні засади наступних виборів і нові принципи, склад, структуру органів влади знизу догори.

Були й «пацифісти», котрі запевняли, що референдум проводити недоречно, бо, по-перше, результати його відомі, а от юридичних наслідків вони не матимуть, бо механізм їх юридично-правового виконання законодавчо не врегульований. Зокрема, нема запису в Конституції про можливість дострокового припинення повноважень депутатів, нема законодавчої підстави для призначення дострокових виборів Президента тощо.

Але головним, на жаль, була не різноманітність депутатських аргументів, а небажання прислухатися один до одного. Як на мене, далася взнаки неструктурність депутатського корпусу, за умов якої боротьбу ведуть не політичні фракції чи незалежні депутати, гідні своєї особистої відповідальності, а не легітимізовані лобістські угруповання чи окремі депутати, які слухають тільки самих себе.

А що з цього може вийти, відповідь дали самі промовці в сесійному залі. Зокрема, тоді, коли справдиться те, до чого почали схилятися терези депутатських пропозицій, — до одночасного проведення референдуму про довір'я (недовір'я) і Президентові, і парламентові.

Л. Кравчук: «А коли це буде в один день, і комусь цього дуже хочеться, щоб було в один день висловлено недовіру, ось тоді і почнуться політичні пристрасті, тоді почнеться справжня політична гра. А ця гра може призвести до важких наслідків, і заложником знову ж таки стане народ, стане Україна».

А. Ткачук: «Результати референдуму, коли, наприклад, і Верховній Раді, і Президентові буде висловлено недовіру, можуть породити повний параліч влади в Україні, і, як наслідок, нищення всієї структури управління державою і самої держави».

Отже, з одного боку, не можна вирішувати так, як записано, з іншого — не можна не вирішувати, бо є власне рішення, обіцяне страйкарям. А коли нічого взагалі не робити? Той же А. Ткачук відповів: «Коли Верховна Рада не зможе прийняти будь-якого рішення, то вона собі підпише пенсіон, в кращому випадку». Невже це загальний підсумок роботи?..

Володимир СКАЧКО,
оглядач.

ЗМІШАЛИСЬ В КУПУ КОНІ, ЛЮДИ...

Ранкове засідання 27 серпня

З самого ранку парламент почав доопрацьовувати «недобите» напередодні питання про референдум. Довго депутати «радились»: продовжувати дебати чи приступити до голосування запропонованих проектів. Словесна перестрілка погрожувала перерости в рукопашний бій, тому було прийнято компромісне рішення: надати слово лише тим депутатам, котрі виступатимуть від фракцій, груп, комісій.

На думку закарпатської депутації, від якої виступив депутат Волощук, референдум відміняти не можна. Народ повинен визначитися, яку державу він хоче будувати і який президент повинен нею керувати.

Комісія з питань гласності та засобів масової інформації, позицію якої висловив народний депутат Карпенко, — проти проведення референдуму у запропонованому варіанті, проте за дострокові вибори Верховної Ради та місцевих Рад народних депутатів. Щодо особистої позиції Віталія Карпенка, то він вважає, що разом з перевиборами парламенту слід негайно відправити у відставку уряд, за «роботою» якого криється продумана політика на державний переворот.

Від депутатської групи «За соціальну справедливість» виступив депутат Мармазов. Рішення про проведення референдуму було відповіддю на вимоги страйку шахтарів, отже Верховна Рада не має права його відміняти.

Після виступів Чорновола, Яворівського, Ізмалкова, Скорик, Ягоферова, Хмари, Мовчана та інших, які виголошували позиції чималих груп народних депутатів, стало зрозуміло, що референдуму таки бути, щоправда форми його проведення, запитання, що будуть на нього винесені, та термін проведення потребують визначення.

На вимогу ряду народних депутатів України, зі своєю позицією щодо винесеного питання виступив Голова Верховної Ради Іван Плющ. Цей референдум не вирішує долю питань, що на нього виносяться. Для початку, на його думку, потрібно прийняти зміни до Конституції України щодо дострокових виборів парламенту, а потім виносити питання на всенародне обговорення.

Підсумовуючи результати обговорення, Іван Плющ запропонував перейти до голосування запропонованих проектів рішень, але перед цим дати можливість депутатам іще раз поміркувати над ними. Парламент погодився з думкою Голови: в перерві депутатські фракції та групи визначалися, до якої думки пристати.

Андрій БОЄЧКО.

ПІДПОРЯДКОВАНА УРЯДОВІ

Рішенням уряду Кабінетові Міністрів підпорядковано Державну міжвідомчу комісію України у справах випробувань і реєстрації засобів захисту та регуляторів росту рослин і добрив (Укрдержхімкомісія).

На комісію покладено організацію проведення державних випробувань засобів захисту та регуляторів росту рослин і добрив; підготовку рекомендацій щодо складання переліку засобів захисту та регуляторів росту рослин і добрив, дозволених для застосування в народному господарстві; забезпечення здійснення державної реєстрації засобів захисту та регуляторів росту рослин і добрив та деякі інші завдання.

Прес-служба Кабінету Міністрів України — Укрінформ.

Привітання Президента України

Дорогі співвітчизники, жителі славного міста Хмельницького!

Щиросердно вітаю вас з визначним ювілеєм — 500-літтям від дня заснування міста.

Хмельницький — це частка чарівного неповторного подільського краю, овіяного історичною славою боротьби нашого народу за право вільно жити на споконвічній землі своїх предків. Знаменно, що саме нині, коли Україна стала на шлях самостійного державного розвитку, Хмельницькому виповнюється 500 літ.

Ви маєте велику культурну спадщину, збагачену народними традиціями.

Трудова слава і працелюбність хмельничан відомі далеко за межами України. Бережіть і збагачуйте їх новими здобутками, гідними вашої історії.

Зичу миру, благополуччя, добра і злагоди кожній родині у вашому домі. Мирного безхмарного неба над вами, дорідного хлібного колосу і прозорої чистої води на благословенній подільській землі.

З повагою,
Л. КРАВЧУК.

Співробітництво

Ангела МЕРКЕЛЬ:

«Я ВІРЮ В ЛЮДЕЙ, ЯКІ САМІ МОЖУТЬ ЩОСЬ РОБИТИ»

Учора відбулася зустріч Голови Верховної Ради України Івана Плюща з федеральним міністром ФРН у справах жінок та молоді Ангелою Меркель. Під час дружньої відвертої розмови сторони торкнулися деяких аспектів соціально-політичного, економічного становища в нашій країні, українсько-німецької співпраці.

На думку глави українського парламенту, нині переважна більшість молоді України готова активно працювати і їй необхідно створити умови, щоб вона реалізувала свої талант і бажання. Корисними у цьому напрямку могли б бути також допомога відповідного міністерства ФРН та налагодження тісних контактів українських і німецьких молодіжних організацій. Зокрема, це стосується виробничої сфери та спільного підприємництва. На жаль, сказав І. Плющ, в українському суспільстві нині дискусія йде більше в руслі гуманітарних проблем, а не розбудови національної економіки.

В свою чергу, пані Меркель висловила задоволення бесідами з членами Комісії Верховної Ради у справах молоді та представниками українських молодіжних організацій. Вона підкреслила важливість утвердження молоддю нашої держави демократичних перетворень. За словами федерального міністра, вона, разом з українськими колегами, намагатиметься здійснити спільні проекти. Того ж дня А. Меркель і В. Борзов підписали українсько-німецьку угоду про співробітництво в галузі молодіжної політики.

Пані Меркель та особи, які її супроводжують, побувала на пленарному засіданні Верховної Ради України.

У суботу федеральний міністр ФРН А. Меркель відбуде на батьківщину.

Тарас ПЕТРІВ.

ВРУЧЕНО ВІРЧІ ГРАМОТИ

Учора в Маріїнському палаці Надзвичайний і Повноважний Посол Республіки Бенін Кукуї Бабатунде Констант, Надзвичайний і Повноважний Посол Гвінейської Республіки Шаріф Діалло та Надзвичайний і Повноважний Посол Ісламської Республіки Мавританія Камара Алі Геладіо вручили Президентові України Леоніду Кравчуку вірчі грамоти.

Після урочистої церемонії відбулися бесіди Леоніда Кравчука з главами нових дипломатичних місій. Сторони обговорили шляхи подальшого співробітництва України з Беніном, Гвінеєю та Мавританією.

ЗВЕДЕННЯ
про хід продажу зерна в державні ресурси України станом на 26 серпня

(по даних Мінсільгосппроду)

Області	Держзамовлення, тис. тонн	Надійшло всього, тис. тонн	% виконання держзамовлення
Республіка Крим	680	424	62
Вінницька	900	786	87
Волинська	140	150	107
Дніпропетровська	1090	974	89
Донецька	660	521	79
Житомирська	150	181	121
Закарпатська	15	19	127
Запорізька	1010	518	51
Ів.-Франківська	70	79	113
Київська	400	435	109
Кіровоградська	1000	907	91
Луганська	610	487	80
Львівська	130	157	121
Миколаївська	900	759	84
Одеська	1050	802	76
Полтавська	920	903	98
Рівненська	120	153	128
Сумська	500	503	101
Тернопільська	380	395	104
Харківська	950	832	88
Херсонська	1050	707	67
Хмельницька	644	649	101
Черкаська	700	643	92
Чернівецька	96	82	85
Чернігівська	335	360	107
Всього,	14500	12426	86

УКРАЇНА І КОКОМ

ПЕРЕД Україною, яка створює нові економічні та політичні механізми, в ряду невідкладних стоїть завдання створення системи регулювання зовнішньоекономічних зв'язків. Найважливішою складовою частиною стратегічного регулювання є контроль над експортом товарів і технологій, котрі можуть бути використані з воєнною метою. Такими згідно з міжнародною практикою визнаються зброя та військові матеріали, матеріали і технології, використовувані в ядерній енергетиці, товари й технології «подвійного призначення».

Стратегічне регулювання експорту України ускладнюється тим, що значна частина її технологічного потенціалу зосереджена в військово-промисловому комплексі. Тому проблема експорту щонайтіснішим чином пов'язана з проблемою конверсії.

залежність від лібералізації експорту країн — членів КОКОМ. Оскільки попит на сучасні технології виявляється з обох боків, взаємне зниження рівня заборон та обмежень сприятиме зміцненню довір'я та економічного співробітництва між партнерами. Контроль над експортом став важливим елементом не тільки військової, але й економічної, а також політичної стратегії західних країн і відіграв свою роль у перемозі в «холодній війні» США та їхніх союзників. Нині система експортного контролю набула глобального характеру. Взято курс

дати її персональні комп'ютери двом московським автозаводам, оскільки при малих розмірах вони мають потужність суперкомп'ютера, який використовується для створення ядерних ракет.

За оцінками експертів, стратегія КОКОМ на 90-і роки здійснюється в обстановці добре організованої й налагодженої системи експортного контролю, яка відповідає нинішньому етапові науково-технічної революції. Найсприятливіший режим надаватиметься країнам, які уклали з КОКОМ або США угоди про дотримання правил багатостороннього експортного

поряд з отриманням значних валютних коштів, сприяло б розвиткові науково-технічного співробітництва з провідними науковими організаціями та фірмами, концентрації сил і коштів, на найважливіших напрямках науки і техніки, що мають визначальне і принципове значення для розвитку науково-технічного прогресу, «м'якшого» здійснення конверсії військово-промислового комплексу, зменшенню відпливу висококваліфікованих кадрів, спеціалістів за кордон та в комерційні структури, створенню нових робочих місць, а також здійсненню струк-

ЯКІ Ж завдання має вирішувати система експортного контролю? Перш за все, забезпечення воєнної та економічної безпеки держави, а також підтримання безпеки і стабільності в усьому світі. Проблема експортного контролю містить внутрішню суперечність: з одного боку, необхідно якомога активніше завойовувати світові ринки наукомісткої продукції, з другого — обмежувати її експорт з метою збереження пріоритетності й конкурентоспроможності на світовому ринку. Світовий досвід переконливо свідчить про те, що за вмілої організації експортний контроль не тільки не стане перепоною на шляху економічного розвитку України, а, навпаки, сприятиме швидшому виходу з кризи.

Приєднання України до міжнародних угод про нерозповсюдження зброї масового знищення і засобів її доставки відкриває нові можливості для розвитку міжнародних економічних зв'язків, перетворює її на передбачуваного, гідного поваги та довір'я партнера на міжнародній арені. Така політика веде до організації глобального механізму нерозповсюдження озброєнь, водночас забезпечуючи передачу найновіших технологій для мирних цілей.

На цьому шляху немало різних політичних та економічних перепон. Зберігається необхідність у національних системах експортного контролю з метою попередження використання експортованих товарів і технологій на шкоду національним та державним інтересам. У практиці західних країн поширене використання експортного контролю для збереження пріоритетів і технологічних переваг перед конкурентами на світових ринках. Цим цілям слугує діяльність КОКОМ (Координаційного комітету з багатостороннього контролю стратегічного експорту), який об'єднує 17 індустріально розвинутих країн.

Ведучи політику відкритості й довір'я, Україна має право очікувати від своїх нових партнерів зустрічного руху, наполягати на еквівалентності технологічного обміну з Заходом, ставлячи зняття власних експортних обмежень у

на втягнення в неї всіх країн-експортерів високотехнологічних товарів, створені механізми експортного контролю, здійснюється перехід від контролю над окремими товарами до контролю над найважливішими технологіями.

США розглядають технологічну безпеку як елемент національної безпеки. Посилилася роль США у формуванні стратегії та організації всієї західної системи експортного контролю, яка об'єднує сьогодні 17 індустріально розвинутих країн.

З закінченням конфронтації військово-політичних блоків, скороченням гонки озброєнь створюються передумови для більш активного міжнародного співробітництва. З початку 90-х років західні країни приступили до лібералізації контролю над експортом продукції, яка не має вирішального значення для розвитку науково-технічного прогресу. Це викликано, з одного боку, бажанням сприяти інтеграції країн Східної Європи та СНД в систему світового ринкового господарства, впливати на характер цієї інтеграції, з другого — прагненням відкрити нові ринки збуту товарів. Істотний тиск на уряди західних країн справляють і ділові кола, прагнучи відкрити нові економічні простори для ділових зв'язків (за оцінками експертів через експортні обмеження американські компанії щороку втрачають до 50 мільярдів доларів доходів).

У кінці 1992 року КОКОМ зняв найдошкульніші обмеження на експорт у Росію та інші держави СНД, що перешкоджали розвиткові міжнародного співробітництва в економічній галузі. Однак, за оцінками зарубіжної преси, КОКОМ і сьогодні продовжує «холодну війну». Як твердять представники компаній АТТ (США), «Кейбл енд уайрлес» (Великобританія), «Сіменс» (ФРН), «організація, створена для того, щоб казати «ні», не може змусити себе сказати «так». Як пише «Нью-Йорк таймс», усе ще заборонено експорт у Росію окремих видів комп'ютерів, котрі допомогли б росіянам провести конверсію оборонних підприємств. Правила КОКОМ завадили фірмі «Сан мікросістем» про-

контролю. Найжорсткіші умови буде встановлено для поставок у країни «третього світу», які мають ворожі або недружні відносини зі США (Ірак, Іран, Лівія, Куба, КНДР). Становище України та країн СНД в цій системі, очевидно, залежатиме від обстановки у цих державах.

У рамках розробленої КОКОМ стратегії західні країни погодились на лібералізацію контролю над експортом продукції, що не має вирішального значення для розвитку науково-технічного прогресу. Це викликане як бажанням сприяти інтеграції країн Східної Європи та СНД в систему світового ринкового господарства, так і зацікавленістю в придбанні технологічних досягнень, що є в країнах СНД. Американські експерти склали список із більш як 3 тисяч технологій, що перебувають у власності держав СНД, в яких США або відстали, або взагалі їх не мають. Україна, Росія та інші держави СНД поряд із традиційними видами експорту здатні стати експортерами ракетно-космічних, металургійних та інших технологій, постачальниками наукомістких товарів і послуг на світовий ринок.

За повідомленнями зарубіжної преси, «Росія вже почала повільно, але впевнено просувати на світовий ринок дорогі, високоскладні технології, використовуючи три козирні карти — досягнення в авіабудуванні, освоєнні космосу та потужний інтелектуальний потенціал в галузі прикладної математики і створенні комп'ютерних програм».

Приєднання України до західної системи експортного контролю сприяло б вирішенню ряду невідкладних проблем, що перешкоджають виходу країни з глибокої економічної кризи, подоланню критичного технологічного відставання від розвинутих країн, зміцненню довір'я США, ЄС та інших країн до України як суверенної держави. Модернізація економіки України не може базуватися виключно на імпорті технологій. Її необхідно широко використовувати на рівноправній партнерській основі. Зняття обмежень, встановлених КОКОМ для України,

турної перебудови й докорінної модернізації науково-технічної бази.

На Україні система стратегічного регулювання експорту товарів і технологій перебуває у стадії формування. Першим кроком до її створення стало прийняття Кабінетом міністрів України постанови, якою намічено заходи з забезпечення належного контролю над експортом (імпортом) зброї, військової техніки, окремих видів сировини, матеріалів, обладнання і технологій, котрі можуть бути використані для створення зброї військової та спеціальної техніки, дотримання міжнародних зобов'язань України щодо нерозповсюдження зброї масового знищення та засобів її доставки.

Затверджене положення про урядову комісію з експортного контролю та її персональний склад. Вона має виключне право на ліцензування, квотування, продажу й закупівлі технологій, обладнання, матеріалів подвійного призначення, зброї та військової техніки, запчастин до них та військового майна.

Україна повинна вибрати і послідовно проводити свою чітку позицію щодо КОКОМ, «форму співробітництва» відповідно до міжнародних угод і українського законодавства. Важливо, однак, не допустити перетворення цієї системи на засіб однобічного тиску на Україну, а твердо і послідовно відстоювати національні інтереси й максимально сприяти формуванню багатостороннього системи обміну технологіями в мирних цілях на рівноправній партнерській основі.

Щонайшвидше становлення державної системи експортного контролю дає можливість регулювати розповсюдження за кордоном вітчизняних товарів і технологій відповідно до українського законодавчого й національного інтересів.

Юрій ЯКОВЕНКО,
старший науковий співробітник Дніпропетровського філіалу Національного інституту стратегічних досліджень України, кандидат наук.

ЗАЯВА КООРДИНАЦІЙНОЇ РАДИ УКРАЇНЦІВ СЕВАСТОПОЛЯ

Президентам Росії і України координаційною радою українців міста Севастополя передано заяву. У ній говориться:

Цими днями група шовіністично настроєних депутатів Верховної Ради Росії на чолі з паном Пудовкиним, при активному сприянні в цьому з боку командуючого Чорноморським флотом адмірала Едуарда Балтіна зустрілася з офіцерами штабу і управління Чорноморського флоту, а також командирами з'єднань.

У ході цих зустрічей емісари від парламенту Росії проводили не тільки антипрезидентську пропаганду, а й підбурювали офіцерів-чорноморців до антиукраїнських дій, закликаючи бути вірними Верховній Раді Російської Федерації, відстоювати її інтереси в Севастополі. При цьому за відданість давали різноманітні обіцянки.

Такі дії на території суверенної України ми розцінюємо як заплановану провокацію з метою зірвати або звести нанівець результативність наступної зустрічі між президентами України і Росії, а також вивести на новий виток загострення ситуації в Криму і Севастополі, втягнувши офіцерів Чорноморського флоту в антиукраїнську кампанію. Більше того, для координації дій шовіністичних елементів на запрошення командування ЧФ до Севастополя прибуває Касатонов під благовидним приводом: нібито для вироблення пропозицій щодо поділу Чорноморського флоту, а фактично для того, щоб цю проблему ще далі загнати в глухий кут.

У зв'язку з вищевикладеним і враховуючи інших факторів порушення суверенітету України ми заявляємо протест командуючому ЧФ адміралу Балтіну, який, будучи підлеглим президентів України і Росії, став фактично організатором і натхненником антиукраїнської кампанії в Севастополі, грубо знехтувавши досягнуту раніше міждержавну угоду. У той час як письмове звернення громадських українських організацій з проханням відвідати кораблі ЧФ для ознайомлення з умовами життя і служби на них громадян України залишилось без уваги, пан Балтін взяв під особисте опікування вояж російських шовіністів по Чорноморському флоту. Виходячи з цього, звертаємось до Президента України Леоніда Кравчука і Президента Росії Бориса Єльцина із закликом розглянути питання про доцільність та безпеку дальшого перебування на посаді командуючого спільним російсько-українським Чорноморським флотом адмірала Балтіна, який став на антиукраїнську платформу, а також дати вказівку відповідним службам і органам влади на депортацію з Севастополя адмірала Касатонова, який прибуває з цією одною метою — загострити і без того складну обстановку в місті і на флоті.

Ми звертаємось до всіх громадян міста Севастополя і Криму, воїнів-чорноморців із закликом не дати втягнути себе у політичні ігрища військових і цивільних шовіністів. Пам'ятайте уроки історії, коли маси були спочатку знаряддям терору в руках захисників народу, а потім ставали їх жертвою. Ми звертаємось до громадян Росії, яким дорогі добросусідство, мир і дружба з Україною із закликом утримати екстремістів, які, намагаючись дестабілізувати ситуацію у вас на батьківщині, з палаючим смолоскипом у руках нестримно рвуться до великої порохової бочки у Севастополі.

Продиктовано в номер

Від патріотизму до академізму

(Закінчення, початок на 1-й стр.)

Зубожілому суспільству не до інтелектуальних висот. Для багатьох середньоосвічених патріотів самопізнавальний «лікнеп» розпочався і завершився легалізацією стрілецьких і упівських пісень, поверховою поінформованістю про Донцова, Коновальця, Бандеру тощо. Не можемо не помітити того, що на зміну одним заідеологізованим вченням (публікаціям, виступам тощо) з'являються інші, і все це аж ніяк не є самопізнанням і самоусвідомленням. Внаслідок патріотичного самоусвідомлення один колега договорився уже до того, що Ісус Христос «був... українцем».

Віце-прем'єр-міністр України, віце-президент МАУ М. Жулинський, виступив з доповіддю «Формування духовних і світоглядних основ нації». Академік, міністр культури України І. Дзюба присвятив свою доповідь проблемам створення концепції національної культурної політики. Богдан Гаврилишин, голова міжнародного фонду «Відродження», радник Президента України, поінформував, зокрема, про трансформування гуманітарної освіти у школах і вузах, що розпочинається з першого вересня. Проблемою номер один є підготовка і випуск нових підручників. Фонд «Відродження» фінансуватиме цю справу. Участь у підготовці підручників братимуть і вчені з-за кордону. Кращі підручники після апробації будуть випущені масовим тиражем.

Уже всім зрозуміло: необхідно розбудовувати конкурентоспроможну культуру. Вагомий внесок у цю розбудову зробив Другий міжнародний конгрес україністів.

Скинемось на флот?

Зважаючи на те, що Чорноморський флот має бути розділеним, міністр оборони України генерал-полковник К. Морозов дав доручення Головному штабу Збройних Сил України розрахувати можливості щодо створення власних українських ВМС у ближчі п'ять років. Головними вихідними даними вважаються виведення неукраїнської частини Чорноморського флоту з території нашої держави до кінця 1995 року і запровадження у дію програми будівництва нових кораблів на заводах України.

Міністр оборони України збирається звернутися до громадян і адміністрацій областей України з пропозицією вишукати кошти на розбудову по одному кораблю від кожної області.

Прийняли присягу

Вчора в концертному залі столичного готелю «Київ» відбулась урочиста церемонія прийняття присяги добровольцями американського Корпусу миру. Добровольці протягом двох років працюватимуть викладачами англійської мови в Україні.

Запрошує «Гуцульщина»

Сьогодні на Рахівщині стартує III регіональний фестиваль народної творчості «Гуцульщина». Як відомо, попередні проходили у Верховинському районі Івано-Франківщини та в селі Вижниця Чернівецької області.

«ШАХТАРСЬКИЙ РУХ — ПОЗА ПАРТІЯМИ!» ГАСЛО ВЧОРАШНЬОГО ДНЯ?

Нещодавно ділову угоду підписали президент Ліберальної партії України Ігор Маркулов, а також співголови та члени Донецького робітничого страйкового комітету.

Нею передбачається оснащення перспективних вугільних підприємств сучасними технологіями і механізмами, переорієнтація малопотужних шахт на випуск товарів народного споживання, що дозволить забезпечити робочими місцями гірників, що вивільняються.

Важливий напрямок програми співробітництва лібералів і страйкомівців — розвиток будіндустрії, автомобілебудування на Донеччині та в сусідній із нею Харківській області. Для цього уже відкрито фінансування у розмірі 200 млн.доларів США. Ще 250 млн. доларів ЛПУ має намір викласти на розвиток аграрної індустрії.

Ліберали взяли на себе також зобов'язання щодо перекваліфікації, працевлаштування гірників, соціального і медичного страхування, турботи про їхніх дітей.

Отож, між крайнє лівими страйкомівцями і традиційно поміркованими лібералами укладено угоду. Розглядати її лише як економічну було б помилкою. Сьогодні лідери шахтарського руху, які ще донедавна настійно стверджували, що вони — поза політикою, не відкидають можливості політичного союзу із ЛПУ. Зі слів співголови Донецького страйкому Михайла Крилова, шахтарі самі «вийшли» на лібералів. У зв'язку з цим, доречно згадати і недавню заяву голови Незалежної профспілки гірників України Олександра Мріля, що «профспілки підуть на союз із політпартіями» напередодні виборів до Верховної Ради. Щодо самих лібералів, то їм, як і будь-якій політичній силі, конче вигідно мати опору в робітничому русі. ЛПУ значно підніме свій політичний рейтинг і вплив на розстановку сил у нових структурах влади після референдуму і дострокових виборів, якщо такі, звісно, відбудуться.

Юрій ДОЦЕНКО.

Фотофакт

ПОКИ НЕМАЄ РИНКУ

З нинішніми цінами на пальне будь-який колгосп вилетить в трубу. Вихлопну. Або підніме ціни на хліб до небес. Тоді вилетимо у трубу ми. Або... Не хочеться говорити про таку альтернативу. Численні Людовики у Франції часів монархізму говорили: держава — це я. Ми говоримо: держава — це ми. Тому пальне має закуповувати держава, врожай збирати, зберігати і хліб пекти — також. Отже, старе гасло не втратило своєї актуальності: «Хліб — державі!»...

Фото Петра ЗДОРОВИЛА.

Є думка!

БУВ ЧОРНОВОЛІВЦЕМ, СТАВ КРАВЧУКІВЦЕМ...

Усе-таки — це свято. Можливо, не таке велике, як 1 грудня чи 22 січня (день Злуки УНР і ЗУНР). І все ж це той день, коли владна верхівка українського суспільства, почасти з доброї волі, почасти з примусу, продиктованого обставинами, перед загрозою комуністичного реваншу стала-таки на державницьку позицію. Правда, пізніше з'ясувалося, хто і що саме мав на увазі. Однак, що відбулося, того не повернеш. А от власне для закріплення успіху зроблено не надто багато. Навіть у Галичині, де блок демократів користувався довір'ям величезної більшості, не вдалося просунутися надто далеко по державницькому шляху. Традиційне українське самоїдство, гігантські амбіції лідерів, постійний пошук ворогів серед своїх, дивовижна непоступливість у малому заради великої мети та інші біди допікають нам не менше, аніж рука Москви, котрій за таких обставин не залишається нічого іншого, окрім як вдало маніпулювати карликовими партіями, керованими отаманами і отаманчиками. Тим часом усе більше і більше людей втрачають надію і приходять до гіркого розчарування. Якщо не зупинити цей процес, наслідки можуть бути трагічними для української незалежності. Щодо мене, то я за оцих три роки із чорноволівця зробився кравчуківцем...

Богдан ВОВК,
депутат Львівської обласної Ради народних депутатів.

Офіційно

Щоб не було «лівих» рейсів

Останнім часом на шляхах Буковини з'явилося чимало приватного транспорту найрізноманітніших марок і моделей, викупленого на промислових підприємствах, придбаного за кордоном. Автомобілі вирушають у дорогу в незадовільному стані, що може обернутися непередбаченими наслідками для пасажирів. Окремі водії сідають за кермо нетверезими, оскільки передрейсовий медогляд длних не практикується. Крім того, власники приватного автотранспорту уникають податкових зборів.

Усе це спонукало представника Президента України в Чернівецькій області Івана Гнатишина прийняти відповідну ухвалу про впорядкування перевезень пасажирів автобусами усіх форм власності.

Відтепер власники приватного автотранспорту зможуть займатися цим лише на підставі договору, укладеного з Чернівецьким територіальним виробничим об'єднанням автотранспорту. В іншому разі їм не видадуть ліцензій на перевезення пасажирів.

Василь БАБУХ.
Чернівецька область

Коротко

Пам'ятник Нестору Махну

Відомий запорізький бізнесмен, президент Спілки підприємців області, член правління об'єднання «Нова Україна» Віктор Наумов оприлюднив рішення ряду підприємницьких та громадських організацій, до яких він входить, про спорудження в Гуляй-Полі пам'ятника Нестору Махну. Кошти виділяють недержавні структури. Зараз ведуться переговори з місцевою владою про вибір місця для пам'ятника.

Олександр МИХАЙЛЮТА.
Запоріжжя.

Отакої!

КОШОВИЙ ПОВЕРНУВСЯ. ХОЧА Й РОЗКОМІСАРЕНИМ

Міжрегіональна комісія по вивченню діяльності Краснодонської підпільної організації «Молода гвардія» оприлюднила дані своєї дворічної роботи. Виявлено, зокрема: ані Луганський обком, ані Краснодонський міськком компартії не керували підпільниками, Олег Кошовий не був їх комісаром («Голос України» докладно повідомляв про це в номері від 19 травня).

І от незабаром у центрі Луганська, у сквері «Молода гвардія», де встановлено бронзові погруддя всім членам Штабу підпілля, вночі зник бюст саме О.Кошового.

Дехто бачив за цим політичні ігри, дехто був готовий звинуватити саме в цей час страйкуючих шахтарів — мовляв, від нудьги пустують, а дехто мислив прозаїчніше — справа не в тому, кому бюст, а — з чого він виготовлений. Кольоровий метал нині можна вигідно продати за долари.

Остання версія і підтвердилась. Після більш як місячної відсутності бюст «розкомісареному» О.Кошовому повернувся на своє колишнє місце. Начальник Ленінського райвідділу внутрішніх справ міста Луганська Г.Сорокін повідомив, що міліція знайшла бюст у лісопосадці біля далеко не окраїнного кварталу Шевченка. Пошкодження незначні — легкі подряпини. Але вони невипадкові: у такий спосіб викрадачі бюсту пересвідчилися, що він не з бронзи, а тільки покритий тонесенькими пластинами з неї. Пересвідчилися і розчарувалися у плодах своєї «праці».

Ось так у сквер повернулося те, що не цінується на чорному ринку.

Анатолій КОБЕЛЬНЮК.
Луганська область.

Українські скаути — в Севастополі

Як повідомила газета «Флот України», у Севастополі на території Військово-Морського інституту проводять літній табірний збір скаути із Києва та Львова. Вони під управлінням досвідчених офіцерів-викладачів вивчають корабельну справу, історію українського флоту, навігацію.

— Ми займаємося морським скаутінгом, — повідомив капітан табору Марко Чуквинський. — Тому кожний новий день вітаємо підняттям Військово-Морського прапора України.

Олександр ПІЛАТ.

НА ЗАЗДРІСТЬ «МЕТЕОРУ»

Вважалося, що найбільший і найкращий спорткомплекс на Дніпропетровщині — це знаменитий «Метеор», споруджений Південним машинобудівним заводом. Але сьогодні його, здається, перевершив комплекс, побудований, уявіть собі, за 130 кілометрів від обласного центру, в райцентрі Покровському.

Два плавальних басейни, спортзал для занять волейболом, футболом та баскетболом, гімнастичний зал, сауна — ось що являє собою велична споруда над степовою річкою Вовчою. Має рацію тутешній представник Президента Іван Лобода. Відтепер Покровське просто зобов'язане готувати майбутніх олімпійців. Ми ж поки що тільки дивуємося, як в теперішніх надскрутних обставинах покровчани зуміли звести такий прекрасний спортивний комплекс.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровська область.

І торгувати, і дипломатією займатися треба професійно

Наш співрозмовник — Надзвичайний і Повноважний Посол України в Угорщині Дмитро Ткач

Представляємо дипломатів України

— Яким був процес вашого становлення як представника України в Угорщині?

— Після закінчення в 1989 році Дипломатичної академії мене направили першим секретарем до посольства СРСР в Угорщині. Випало займатися питанням культури та освіти. Для багатьох тодішніх колег проблема полягала не в тому, щоб відшукати час для роботи, а, навпаки, знайти собі заняття. Штат був надзвичайно роздутим, що дозволяло працювати «під дахом» посольства і представникам інших відомств.

Однією з основних функцій радянського посольства в країнах соцтабору був нагляд, контроль за ситуацією в країні перебування, сусідніх державах, вистежування потенційних ворогів соціалізму, СРСР. Маю сказати, що серед радянських дипломатів було багато висококласних професіоналів і їм, звичайно, не подобалися такі функції. Але куди дінешся? Для себе вихід знайшов у тому, щоб крім культурної сфери займатися зв'язками Угорщини з республіками Союзу. Не приховуватиму, що в першу чергу займатимуся Україною. В той час то було мабуть єдине посольство в світі, де хтось захищав інтереси республік. Зокрема, не без моєї участі у 1989 році було підписано перший протокол між Україною та Угорщиною про співробітництво у галузях культури та освіти. А потім був візит міністра закордонних справ Анатолія Максимовича Зленка до Будапешта. Домовилися, що будемо працювати над розбудовою українсько-угорських відносин. Україні був конче потрібний прорив у галузі двосторонніх стосунків. Тоді ж дав згоду на те, щоб перейти в систему МЗС України.

— Порівняйте, будь ласка, функції колишнього радянського посольства і нинішнього українського. Які основні напрями роботи у вас нині?

— Якщо б хтось з Києва від нас вимагав виконувати функції колишнього посольства, то суто фізично ми б з цим завданням не впоралися. У посольстві працюють тільки чотири дипломати. Свою роботу будуємо тільки на основі Віденської конвенції про дипломатичні представництва. Серед головних її напрямів назвав би: вивчення досвіду Угорщини в розбудові демократичного суспільства на основі ринкових стосунків. Слід сказати, що цей досвід в угорців досить значний. Причому, в найрізноманітніших сферах. Будуючи новий лад, угорці припускалися і помилок. А відомо ж, що вчитись краще на чужих. Угорці готові поділитись з нами набутим. Було б непростимо цим не скористатись. Тому сприяємо організації візитів парламентських, урядових делегацій. Тільки цього року їх побувало в Угорщині більше двадцяти. Допомагаємо у спілкуванні і на рівні політичних партій, рухів.

З досьє «Голосу України»

Народився на Волині 1950 року в Турійську, пізніше переїхав до Крижополя, а потім на Донбас, в Лисичанськ. Там закінчив школу. Пішов працювати на завод, закінчив вечірнє відділення Рубежанської філії Харківського політехнічного інституту. Служив у армії. В 1989 році закінчив Дипломатичну академію. Кандидат історичних наук. Одружений. Син — студент-медик.

Другим напрямом роботи нашого посольства є інформування нашого міністерства про найважливіші події в усіх сферах країни перебування. Це не так звана оперативна інформація. Її значення в тому, що в Україні відбуваються схожі з Угорщиною соціально-економічні, політичні події, і оскільки угорці випереджають в цих процесах, то цю інформацію можна використовувати як можливий прогноз розвитку подій в нашій країні. Зрозуміло, оперативні матеріали потрібні і уряду України для прийняття відповідних рішень в сфері українсько-угорських стосунків.

Не менш важливою ділянкою в нашій роботі є інформування угорців, та й не лише їх, про теперішні події в Україні. На жаль, в Європі поки що існує певний інформаційний вакуум щодо нашої держави. Його й прагнемо заповнювати. Бо коли про Україну судять з передач «Останкіно», не важко уявити, що про нас можуть думати. Потрібно якнайшвидше створювати свої інформаційні представництва в усьому світі, щоб ми самі формували образ України, аби партнери отримували інформацію про нас, як кажуть, з перших рук.

Пріоритетним завданням залишається розвиток двосторонніх відносин між Україною та Угорщиною, зміцнення договірно-правової бази, яка сприяла б цьому і відповідала інтересам обох країн. І, звичайно, важливим є захист інтересів України, її громадян, які постійно чи тимчасово перебувають в Угорщині. Виходячи з усього наведеного, й будуємо свою роботу.

— Наочно переконався, що теперішні українські дипломати в Угорщині працюють майже в екстремальних умовах, віддаючи багато фізичних та духовних сил. За такими обсягами чи встигаєте реалізувати все намічене?

— Намагаємося брати не кількістю, а вмінням. Наш невеликий колектив складається з фахівців. Усі мають відповідну дипломатичну освіту, володіють угорською мовою. Якнайшвидше використовуємо сучасні технічні засоби. Зокрема, в нашому розпорядженні новітні комп'ютери з відповідними програмами, засоби телекомунікації тощо. Тому завдання, які раніше виконували, скажімо, п'ять чоловік, у нас забезпечує один.

Звичайно, робота з технікою не знімає проблеми особистого спілкування з різними категоріями людей. Навпаки, прагнемо дедалі розширювати це коло. Охоче йдемо на діалоги не лише з тими, хто сьогодні при владі, а й опозицією, представниками різних політичних сил, громадських організацій тощо. Активно працюємо в дипломатичному корпусі, акредитованому в Угорщині. Детально знайомимось з різними дипломатичними школами — вивчаємо їх досвід. З цією метою заснували навіть клуб послів, які розмовляють по-угорськи («Голос України» вже розповідав про нього. — М. Г.). Розуміємо, що, створюючи дипломатію суверенної української держави, нам слід узяти від світової дипломатії найбільш передове й випробуване.

— Дипломатія — професія чи «покликання»?

— Дипломатія — це свого роду мистецтво. Люди даної професії повинні вміти побачити в калейдоскопі окремих тенденцій, подій можливий напрям розвитку тієї чи іншої держави, як він відбиватиметься на стосунках з Україною. Формування української дипломатії — це процес. Він у постійному русі. Дуже важливо своєчасно враховувати нові та й нові чинники, які підносить життя. Всьому цьому потрібно професійно навчатись. Вже сьогодні варто подбати про дипломатичну школу нашої держави. Треба серйозно думати про те, хто прийде замість нас завтра. Причому, щоб «новобранці» не починали з нуля, а професійно продовжували розпочате попередниками. На мій погляд, таку ротацію доцільно здійснювати через кожних 3-4 роки. Водночас необхідно заздалегідь подбати про місце роботи для тих, хто їде працювати до Києва. Треба піклуватися про фахівців. Наприклад, з посольства Росії пішло близько 10 дипломатів в комерційні структури, а ці люди пропрацювали 10-15 років у дипломатії.

В Україні непогані традиції багатосторонньої дипломатії. Але надзвичайно мало фахівців з двосторонньої, яка на сьогоднішньому етапі набирає ваги. Цей вакуум теж слід якнайшвидше заповнити. Багато дала нам у професійному зростанні цьогорічна дипломатична нарада у Києві. Домовилися про пріоритети, обмінялися досвідом. Керівництво МЗС вирішило проводити такі зустрічі систематично.

— До речі, а які контакти з іншими центральними відомствами держави?

— На жаль, не завжди такі, як би хотілось. І насамперед з економічними відомствами. Регулярно направляємо туди, як на мій погляд, виважені й перспективні пропозиції. А в багатьох випадках не одержуємо на них навіть відповіді. Держава від цього тільки потерпає.

Не можна не помітити й того, що люди, які приїздять з України до Угорщини бізнесувати, здебільшого чи то не професіонали, чи то мають інші наміри. Тому ми створили в Будапешті спільний українсько-угорський торговий дім, через який можна здійснювати ефективні двосторонні операції. Проте часто українські бізнесмени підписують контракти, не порадившись з нами. І від того програють. Вважаю, уряд повинен вже тепер подбати про створення за кордоном відповідних торгово-економічних структур, без яких держава й надалі чимало втрачатиме у бізнесі із зарубіжними партнерами. Потрібен чіткий контроль (поки що в обов'язковому порядку його міг би здійснити згаданий торговий дім). Бо куди це годиться, коли з України вивозять сталеві труби, а додому відправляють... банки огірків по 2 долари за кожну. Звичайно, це хвороби росту і без них не обійтися в перехідному періоді. Але мова про те, що час уже не припускатися помилок, працювати професійно.

Розмову вів Микола ГОРВАТ.

Міні-інтерв'ю

МЕТА, ВАРТА ТЕРПІННЯ

Столицю України відвідала делегація німецького бундестагу — члени комісії з правових питань, законодавства і законності. Наш кореспондент узяв коротке інтерв'ю у члена бундестагу голови комісії пана Хорста АЙЛМАННА.

— Пане Айлмане, що спонукало приїзд членів комісії в Україну?

— Насамперед те, що ми з непідробним інтересом слідкуємо за становленням демократії в Україні. Крім того, ми недавно приймали у себе членів аналогічної комісії Верховної Ради. Ми раді допомогти своїм колегам в Україні і консультаціями, і дружньою порадою. І якщо ви, будуючи правову державу, створюючи свою Конституцію, захочете скористатися нашим досвідом, то ми поділимось ним.

— Яке маєте враження від зустрічі з українськими правниками і народними депутатами?

— Це люди, які щиро прагнуть створити засади демократії, що відповідала б зразкам випробуваної західної демократії. Звичайно, Україна переживає нині тяжкі часи, і не тільки в економіці. Велика проблема в тому, що вона будує демократію з людьми, які цього не вчились. Проте обнадіюємо, що Україна — країна, відкрита для впливу західних демократій, а це певною мірою сприятиме успіху.

— Що ви порадили б людям, що йдуть цим шляхом?

— Запастися великим терпінням на багато років. Ви поставили собі велику і благородну мету — побудувати демократичну державу. Тож ніколи не забувайте про це.

Інтерв'ю взяла Валентина ПИСАНСЬКА.

Нас вітають

З нагоди другої річниці проголошення незалежності України на ім'я Президента Л. Кравчука надійшли поздоровлення від глав іноземних держав.

Керуючись почуттями дружби, взаємоповаги, свої найщиріші побажання в розбудові державності й незалежності народу і керівникам нашої держави висловили: Президент Сполучених Штатів Америки Б.Клінтон, Президент Чеської Республіки В.Гавел, Президент Грецької Республіки К.Караманліс, Президент Франції Ф.Міттеран, Федеральний Президент Австрійської Республіки Т.Клестіль, Президент Арабської Республіки Єгипет Х.Мубарак, Король Йорданії Хусейн І, Султан Оману Кабус Бін Саїд, Король Непалу Бірендра.

Президент Республіки Індія Д.Шарма зазначив, що його недавній візит в Україну продемонстрував тепло взаєморозуміння між урядами й народами двох країн. Він висловив певність, що основа дружби з роками ставатиме ще сильнішою, а успіхи, яких досяг народ України в своєму демократичному, економічному та суспільному прогресі, будуть внеском до посилення співробітництва.

Президент Угорської Республіки А.Гьонц у привітанні сказав, що його країна з особливою увагою та великою симпатією стежить за внутрішніми подіями життя свого найбільшого сусіда — України.

Президент Литовської Республіки А.Бразаускас відзначив, що українсько-литовські відносини й надалі розвиватимуться на принципах рівноправності й взаємоповаги, а всім жителям України побажав — миру, щастя, благополуччя.

Експрес-інформація

Прем'єр обіцяє допомогу

Уряд Японії робитиме все для того, щоб остаточно нормалізувати відносини з Росією. Про це заявив Прем'єр-міністр Японії М. Хосокава. Відповідаючи на запити депутатів, він наголосив, що для розв'язання існуючих між двома державами проблем слід вирішити територіальні питання та укласти двосторонній мирний договір. Прем'єр-міністр також додав, що його держава повинна надати Росії «відповідну допомогу» для проведення реформ у Росії.

Сумні прогнози

Більш як у сім разів порівняно з 1990 роком скоротяться поставки бензину до Молдови з держав СНД. Значно скоротяться обсяги й інших імпортованих до республіки енергоносіїв — дизельного палива, мазуту, вугілля. Такі дані розповсюдило Міністерство економіки республіки. Серед основних причин енергетичної кризи — затримки в розрахунках між державами колишнього СРСР. Так, наприклад, залізничники України, як повідомляє агенція «Ірринда-Подія», припинили відправляти вугілля до Молдови, вимагаючи відшкодувати борги за попередні поставки.

Німеччина і Франція діятимуть спільно

Новим імпульсом до створення Європейського союзу стане ратифікація маастріхтських угод. Про це заявив канцлер ФРН Г. Коль після зустрічі з Прем'єр-міністром Франції Е. Балладюром. Канцлер, зокрема, наголосив, що на зустрічі досягнуто домовленості щодо спільної підготовки до надзвичайної зустрічі глав держав і урядів ЄС у жовтні цього року.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

Леонід ПОГРЕБНЯК:

«ПОКИ ЩО ЗА ПАСАЖИРА ПЛАТИТЬ УРЯД»

(Початок на 1-й стор.).

— До речі, минув рік, як «Авіалінії України» здійснили перший рейс до Тель-Авіва під прапором України, з власними позивними, без звичної назви Аерофлот, що з того часу змінилося! І чи виправдалися надії українських авіаторів, пов'язані з самостійним виходом у світ!

— Так, Ізраїль був першою країною, яка дозволила нашій компанії офіційно здійснювати міжнародні рейси. Нині такі комерційні права ми маємо вже в багатьох країнах світу. Звичайно, сприяє те, що інтерес до України повсюдно зростає, тому й кількість пасажирів на міжнародних рейсах збільшується. «Авіалінії України» за цей час значно розширили і географію польотів, посилилася інтенсивність рейсів. Звичайно, не можна сказати, що валюта, яку ми одержуємо від міжнародних перевезень, вже робить нам погоду, але перспектива прибутків — хороша. Та й зараз працюємо на цих лініях без збитків.

— Ви сказали, що пасажирські перевезення на внутрішніх лініях тримаються на дотаціях уряду. Але ж це не діло — брати, не заробляючи. Тим більше, що авіатори знали й інші часи. Достатньо було лише літніх перевезень, щоб не лише збитки покрити, а й мати прибутки...

— Згоден з вами. Дотації — це ненормально. Підприємство повинно себе окупати, проте в нинішній ситуації так однозначно підходити до цього питання не можна. Ми можемо закрити збиткові рейси, підвищити тарифи. Тоді неминуче постраждають пасажири, які не в змозі заплатити за білет. А вони, тобто і ми з вами, опинилися у такій скруті не зі своєї вини. Тому уряд і компенсує збитки — різницю між собівартістю і ціною на білет, захищаючи таким чином інтереси населення.

Ми, в свою чергу, теж усе робимо для того, щоб поліпшити ситуацію — зменшуємо витрати, скорочуємо чисельність працюючих, змінюємо структури управління.

— Як ви співпрацюєте з авіабудівниками! Адже щоб бути конкурентоспроможними, слід мати новітні, економічні і комфортабельні машини. А у нас і тут, здається, проблема.

— Поки що обходимося Ілами, які літають на далекі відстані. У Європі користуємося «Боїнгами». Проте своїх нових машин не вистачає, особливо таких, що замінили б АНи. На жаль, раніше, ніж через п'ять років, очікувати їх не доводиться.

З авіабудівниками підтримуємо міцні зв'язки. Знаємо, що розробляють вони прогресивні, сучасні машини. Але на все потрібен час.

А ми, як не важко, але ж літаємо, пасажирів перевозимо. Переконаний, що «Авіалінії України» матимуть авторитет надійної авіакомпанії і в Україні, і в світі.

Інтерв'ю вела Валентина ПИСАНСЬКА.

ЧИ ПЕРЕМОЖЕ «ГАЙВОРОНЕЦЬ» «ДОН»?

Після того, як його побачив Прем'єр-міністр України, така надія з'явилася. Зацікавлено й трохи скептично спостерігав це рукотворне диво Леонід Данилович, слухаючи, як його винахідник, колишній токар Сальківського цукрокомбінату, а нині пенсіонер Анатолій Палькевич розповідав про своє творіння. Леонідові Даниловичу — керівникові (в недалекому минулому) найбільшого в світі ракетобудівного концерну — мабуть було незвично бачити в склепаному з металобрухту агрегаті прообраз першого українського зернозбирального комбайна, який в майбутньому зможе потіснити на наших ланах звичні тут потужні «Дони», «Колоси» й «Ниви». Адже свого, вітчизняного, комбайна у нас немає, а ростсільмашівський, завдяки щедрим субсидіям колишніх союзних міністерств, таки зміг наблизитися до світового класу. Та й для широких колгоспних ланів такий потужний агрегат підходив з усіх параметрів.

А тепер, поруч з колгоспними, з'явилися лани фермерські, не такі широкі. І для них «Дони», що коштують кілька десятків мільйонів карбованців, — дорога розкіш. Їм би щось простіше, малогабаритніше.

Те, що пропонує Палькевич, необхідне не лише фермерам, а й колективним сільськогосподарським підприємствам, які вже придбали у винахідника два агрегати. Правда, принцип їхньої роботи дещо змінює наші уявлення про збирання хліба. За словами самодіяльного умільця, його дітище здатне косити і молотити, чи то б пак вичісувати, зерно з колосся за будь-якої погоди, навіть за дощової. Хоч пропускна можливість — 2,1 кілограма скошеної маси за секунду, тоді як в «Ниви» — 4. Але ж при цьому гарантія збирання майже стопроцентна, ще й насіння бур'янів разом із зерном вивозиться на тік, а не розсівається щедро по полю, як за тими ж «Донами» й «Нивами».

Здавалося, сільгоспмашинобудівники обома руками повинні були вхопитися за таку ідею. Тим паче, що в Україні жодної модифікації власного комбайна немає. Та вже скільки років не може Анатолій Пантелеймонович пробити дорогу своєму дітищу на заводський конвеєр. Узявся було за його, якщо можна так сказати, «виробництво» Гайворонський тепловозоремонтний завод. Створили навіть окрему дільницю з п'яти чоловіків (!) і заходилися «клепати». Разом з автором удосконалили, замінили багато вузлів і деталей, зробили комбайн причіпним і випустили минулого року... аж два екземпляри, а нинішнього ще три.

Дійсно, затиснутому в лещата нинішньої економічної ситуації Гайворонському тепловозоремонтному налагодити серійне виробництво «Гайворонця» виявилося не під силу. Та й конструкторів, інженерів відповідного рівня там немає А комбайн же ще треба доводити до відповідного рівня.

Торік після успішного випробування на полях колективного сільськогосподарського підприємства «Нива» (село Хащувате Гайворонського району) уряд України «розщедрився» й виділив-таки мільйон карбованців на розробку проектно-кошторисної документації. Та його вистачило лише на проект жниварки. Взялися було допомогти зробити креслення вузлів спеціалісти конструкторського бюро кіровоградського інституту «Грунтопосівмаш», що входить до фірми «Лан», але теж через брак... штів не змогли заверш... справу.

Тим часом фермери, які придбали вже п'ять агрегатів (по п'ять-шість мільйонів кожен за цінами липня. — М. В.), дали йому високу оцінку. Компактний, недорогий, працює практично без втрат. І посипалис... замовлення. Понад півтори сотні клієнтів хотіли б його купити. Хотіли б, та ніде. Правда, подейкують дотепники, що скоро така можливість знайдеться. Адже закордонні фірми уважно слідкують за новинками. І створений у Гайвороні комбайн, який, за словами спеціалістів, не має аналогів у світі, може незабаром з'явитися на конвеєрах їхніх підприємств.

І все ж надія на вітчизняний пріоритет з'явилася. Після відвідин Кіровоградщини Прем'єр-міністром Леонідом К... мою Гайворонська райдержадміністрація звернулася до Мінсільгосппроду з проханням виділити кошти для налагодження виробництва комбайна. Одержали 35 мільйонів карбованців. Як кажуть, і за це спасибі. Але мало віриться, що це допоможе. От якби була державна програма створення українського комбайна, можливо, через рік-два і не довелося б нашим фермерам та керівникам КСП посилати гінців у Росію за «Донами».

Микола ВОЛОК.
Кіровоград.

Донбас – без териконів. Чи можливо таке?

Задимлений індустріальний краєвид із сіро-сивими відвалами породи став уже своєрідною візитною карткою шахтарського регіону. «Сині», романтизовані терикони ще донедавна відчували себе затишно і величнo у пісенному рядку, були невід'ємним атрибутом псевдотворчого методу — соцреалізму. Але за всіх часів місцеві вчені наполегливо доводили, що вугільнопородні «кургани» — то страшне лихо Донбасу, його екології, економіки. І, як могли, боролися із тими клятими териконами — намагалися вивезти велетенські насипи, що цілодобово дихали в атмосферу пилюкою і газами із центрів шахтарських міст, пристосовували їх під будівництво гаражних комплексів, складів, озеленяли. Та бажаного результату ці заходи не давали: терикони поступово, але вперто продовжували насуватися на родючу донецьку землю, все живе на ній. І ось, здається, цьому нестримному процесу має бути покладено край. Під керівництвом Донецького наукового центру Академії гірничих наук України складено кадастр шахтових відвалів і готується їх промислове розроблення.

Кадастр — це базовий інформаційний документ для організації комплексної експлуатації териконів, які є, по суті, техногенними родовищами сировини. Іншими словами, донецькі вчені вирішили всі свої сили спрямувати на остаточне, комплексне розв'язання «териконової» проблеми: утилізацію породних відвалів і виготовлення на їхній основі будівельних матеріалів. Робота ця буде тривалою і копіткою. Обстежено понад 40 відвалів, в основному—виробничого об'єднання «Донецьквугілля». Вчені вищезгаданого наукового центру разом зі своїми колегами з «Донбасгеології», «ДонпромбудНДІпроекту», ВО «Донецьквугілля», науково-виробничої фірми «Форс-мажор» встановили, що за своїми характеристиками вміст практично всіх, обстежених ними териконів, є сировиною для шляхового і гортехнічного будівництва, 24 відвали повністю придатні для виготовлення аглопориту, керамзиту, будівельної кераміки.

Грунтовні дослідження ще раз підтвердили і той факт, що терикони надзвичайно небезпечні для навколишнього середовища, життя і здоров'я людей: у породах п'ятнадцяти відвалів виявлено підвищений вміст свинцю і ртуті, в трьох — сірки. Але всі ці елементи за певної технології переробки породи у териконів можна «відібрати» на користь екології і тієї ж промисловості. Результати практичних обстежень дещо заспокоїли (коли можна так сказати) місцеве населення: вміст радіоактивних елементів в усіх пробах не перевищив допустимий.

Донецький науковий центр, як повідомив заступник його керівника Г. Сугаренко, має намір не тільки «видавати» розробки, результати обстежень «наземної» породи, а й, що конче важливо, доводити їх до отримання кінцевого продукту, налагодити виробництво будматеріалів. Іншими словами, проблему відвалів тут прагнуть вирішити в комплексі. Уже розроблені технологія виробництва, конструкції шляхового полотна на основі щебеню і бетону із згорілої породи. Від слів приступили до справи: ще в травні на донецькій шахті «Мушкетівська» пройшло випробування дробильно-сортувальної машини-комплексу. Додамо, що подібна вже працює на шахті «Куйбишевська». Ось-ось, кинуті напризволяще, терикони розпочнуть «видавати» дефіцитні сьогодні шлакоблоки. Лінію з їхнього виробництва, як і лінію з виробництва цегли методом гіперпресування, взяв на себе дослідно-експериментальний завод інституту «УкрНДІпроект» (Київ). Вони, попри всілякі труднощі, мають запрацювати вже цього року.

А труднощі, як вже ведеться останнім часом, в тім, що наведені вище комплекси (дробильно-сортувальні) виготовляють у Росії. І коштують вони близько 30-ти мільйонів карбованців. Не вистачає на Донеччині і бетоноукладальних механізмів.

Вихід із цієї скрутної ситуації, переконаний Г. Сугаренко, є: потужна машинобудівна база України, перш за все Донбасу, спроможна виготовляти такі машини. Цю роботу уже розпочали ВО «Донецьквугілля», конструкторське бюро Ясинуватського машзаводу і Донецький науковий центр Академії гірничих наук України: спеціалісти переконані, що вже наступною весною вітчизняний дробильно-сортувальний комплекс буде переробляти териконову масу. При цьому не поступиться російському «колезі», навіть переважатиме його з багатьох показників.

...Труднощі залишаються — об'єктивні і суб'єктивні. І все ж даваймо вирішувати разом: чи залишатися нам у рідній Україні із наростами-териконами на її чорноземній донецькій землі, чи прокладати надійні шляхи до незалежності із тих самих териконів-«бородавок»?

Донецькі вчені і практики сказали своє слово. Сьогодні вони чекають підтримки на державному рівні.

Юрій ДОЦЕНКО.

СТВОРЕНО НОВИЙ ДЕРЖКОМІТЕТ

З метою вдосконалення державної системи управління медичною та мікробіологічною промисловістю Кабінет Міністрів України ухвалив створити Державний комітет з медичної та мікробіологічної промисловості.

На цей комітет покладено виконання завдань, спрямованих на поліпшення забезпечення населення і потреб тваринництва лікарськими засобами, медичною і ветеринарною технікою; вирішення питань забезпечення галузі матеріально-технічними ресурсами; проведення єдиної науково-технічної та інвестиційної політики і координацію зовнішньоекономічної діяльності в галузі медичної та мікробіологічної промисловості тощо.

Постановою уряду визначено ряд заходів по організаційно-фінансовому забезпеченню діяльності Комітету.

Прес-служба Кабінету Міністрів України — Укрінформ.

ЧЕТВЕРТА ВЛАДА Й РОЗБУДОВА УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ

(СПРОБА ПОЛІТИКО-ПСИХОЛОГІЧНОГО АНАЛІЗУ)

Не обов'язково проводити надзвичайно дорогі опитування громадської думки, аби дослідити тенденції і напрями еволюції суспільної свідомості. Дуже багато цінної інформації може дати аналіз передплати на засоби масової інформації.

Економічні труднощі, які спричинили падіння життєвого рівня населення, вдарили не тільки по хлібу насущному, а й по хлібу духовному. Внаслідок цього передплатні тиражі на газети і журнали в Україні впали з 63,5 млн. примірників у 1992 році до 33,4 млн. примірників у I півріччі і 17,5 млн. примірників у II півріччі поточного року.

Якщо зробити розрахунки кількості примірників періодичних видань на 1000 чоловік населення, то у 1992 році їх було 1226, а в нинішньому, 1993, році — відповідно за півріччями — 637 і 338 примірників.

Можливо, ці дані не дуже показові, набагато більше інформації для роздумів може дати кількість видань, яку передплачує одна середньостатистична родина. Хоча, звичайно, є такі сім'ї, які отримують кілька газет і журналів, а є й такі, що не читають періодики взагалі.

Однак все-таки цікаво таку інформацію мати.

Отже, у 1992 році одна пересічна родина отримувала в середньому 4,5 примірника газет та журналів. А через рік ситуація кардинально змінилася: у I півріччі вона передплачувала 2,3, у II півріччі — лише 1,2 примірника.

Загалом слід зазначити, що з часу проголошення незалежності України суспільна свідомість поступово повертає від беззаперечної орієнтації на московські видання до переважної орієнтації на українські газети і журнали.

Про це свідчить динаміка падіння тиражів газет за період, що аналізується (1992/93 роки):

— українських національних: з 8,27 до 4,3 млн. (52,0 відсотка);

— СНД (російських): з 15,2 до 1,39 млн. примірників (9,1 відсотка).

Аналогічні тенденції зафіксовано і щодо передплатних тиражів журналів:

— України: з 6,25 до 1,81 млн. (29,0 відсотка);

— СНД: з 20,61 до 1,19 млн. примірників (5,8 відсотка).

Які причини? Насамперед, політичні. Переважна більшість читачів України не бажає підтримувати своїми грошима російські видання, які в основному необ'єктивно висвітлюють події в Україні.

Аналіз показує, що не тільки офіційні, а й опозиційні газети Російської Федерації хворіють на «імперський синдром» і тужать за «тимчасово втраченими територіями Росії», які належать суверенній Україні.

Однак цифри передплати на українські і російські періодичні видання промовляють самі за себе.

Розглянемо цю проблему ще з одного боку.

Якщо взяти загал передплатників на газети за 100 відсотків, то у 1992 році 22,6 відсотка передплачували українські національні газети, 35,8 — місцеві українські, а 41,6 — російські газети. За рік співвідношення змінилося радикально.

Нині російські газети передплачують лише 9,8 відсотка українських читачів, кількість передплатників центральних українських газет зросла до 30,4 відсотка, а місцевих видань — аж до 59,8 від загальної кількості передплачуваних газет (про рейтинг найважливіших газет в Україні можна довідатися з таблиці 1).

Таблиця 1

РЕЙТИНГ
найбільш впливових газет в Україні
За станом на 23.07.93 року

№	Назва газети		Кількість передплатників у III кварталі 1993 року (тис. прим.)	Процент по відношенню до I кварталу 1993 року
1.	Фінансовий Київ*		1042,9	112,4
2.	Голос України		777,1	109,2
3.	Аргументы и факты	(Москва)	410,4	19,1
4.	Киевские ведомости		391,7	168,4
5.	Урядовий кур'єр		187,1	161,7
6.	Сільські вісті		184,4	25,1
7.	Комсомольская правда	(Москва)	170,6	42,8
8.	Робітнича газета		132,1	97,9
9.	Україна молода		129,9	206,2
10.	Труд	(Москва)	126,1	25,1
11.	Вечірній Київ		99,4	91,0
12.	Инфо-СПИД	(Москва)	92,9	19,0
13.	Київський вісник*		83,5	106,4
14.	Молодь України		83,5	28,8
15.	Правда Украины		82,0	43,4
16.	Демократична Україна		71,3	95,7
17.	Літературна Україна		58,2	107,8
18.	Известия	(Москва)	54,6	27,8
19.	Профспілкова газета		52,8	113,1
20.	Правда	(Москва)	52,0	42,8
21.	Сельская жизнь	(Москва)	44,6	27,3
22.	Независимость («Коза»)		38,9	23,2

* У зв'язку з фінансовими труднощами протягом кількох місяців дані газети не виходили.

Узявши до уваги, що нині одна родина в середньому отримує за передплатою лише одну газету, цілком справедливим є висновок: **політичну свідомість в українському суспільстві нині формують переважно місцеві газети.** І це треба неодмінно враховувати в роботі щодо державотворення і формування національної свідомості, гідності і гордості за свою Батьківщину — Україну, в якій рівні права поряд з українцями мають усі народи без винятку.

Разом з тим є регіони, де вплив російської преси поки що переважає. Насамперед, це Республіка Крим, Севастополь, Донецька та Луганська області.

Однак і тут не слід однозначно тлумачити, що дані регіони бажають відокремитись від України.

Більшість людей з цих регіонів (не тих, що кричать на набридлих всім мітингах), на нашу думку, має здоровий глузд і розуміє, що повернення до минулого вже не буде. Разом з тим треба враховувати геополітичні, історичні та соціопсихологічні чинники.

Громадяни України, які мешкають на згадуваних територіях, більше, ніж інші, зорієнтовані на проблеми своїх регіонів. Опосередковано про це можна судити знов-таки з тиражів передплати на газети.

Якщо загалом, нагадаємо, по Україні з кожних 100 передплатників читають в основному місцеві видання 59,8 відсотка, то у Донецьку їх 65,1, Луганську — 69,9, Криму — 79,2, а Севастополі — аж 86,0 відсотка.

Водночас російські видання передплачують усього 12,6 відсотка читачів-севастопольців і 15,4 відсотка передплатників Криму, українські, відповідно, — 1,4 і 5,4 відсотка передплатників.

Звичайно, прямо пов'язувати з орієнтацією на Москву чи Київ ці дані не варто, однак опосередковано вони дають певні підстави для аналізу політичної свідомості місцевих виборців.

Зрозуміло, Росія, яка, крім преси, має ще й колишнє всесоюзне телебачення, прагне принаймні не втратити своїх позицій у згадуваних регіонах. І діє, до речі, багато ефективніше за Україну.

Скажімо, «Российская газета» коштує в Україні «аж» 10 купонів, у той же час як українські видання — 50—100 «куповнців» і більше. Додайте до цього, що російські видання багато оперативніше потрапляють, наприклад, до Криму та Севастополя, і вам усе стане зрозуміло.

А що ж наші урядовці? Як вони дбають про те, щоб допомогти українським (у тому числі й російськомовним) газетам утвердитись на власній території?

А хто ж цим займатиметься? — Відповімо запитанням на запитання. У Президента Л. Кравчука, який все ж таки знайшов час зайнятися проблемами преси і видав відповідне розпорядження, до всього руки не доходять (додамо — і не повинні доходити). Навіть виконання законів «Про інформацію» та «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні» і то проблематичне. Хіба ж можна серйозно говорити про контроль, покладений на депутатську комісію Верховної Ради, яка складається з десятка осіб?!

На місцях абсолютно ніхто не дбає про реалізацію державної політики в галузі інформації. Не дбають, бо нема кому. Прес-служби представників Президента нечисленні і мають інші функції, колишні управління по пресі також не мають ані кадрів, ані відповідних повноважень і можливостей.

Ще гірша ситуація з телебаченням. Практично поза межами правового державного контролю перебувають 870 телерадіокомпаній, студій, редакцій тощо, які не входять до системи Держтелерадіомовної компанії України. (Наприклад, тільки в Донецьку зареєстровано 180 таких організацій). Переважна більшість з них займається відеопіратством, нехтує закон «Про мови» і т. п.

Виходячи з цього, правомірною є думка про необхідність створення відповідної державної структури, яка ефективно й оперативно вирішувала б усі питання, пов'язані з реалізацією державної інформаційної політики незалежної України.

Валерій БЕБИК,
кандидат психологічних наук.

Ситуація

Події відбувалися в залах

У великому конференц-залі стадіону «Динамо» в столиці позавчора відбувся брифінг для спортивних журналістів. На ньому йшлося про загальні збори засновників колективного підприємства ФК «Динамо» (Київ), що відбулися тут же, напередодні, але за зачиненими дверима. Головував на брифінгу Валерій Мирський. Він довів до відома присутніх рішення тих зборів.

Таким чином, 25 серпня 17 засновників ФК (О. Бакші, В. Берковський, В. Євлантьєв, А. Зеленцов, М. Коман, В. Лазуто, В. Мирський, О. Чубаров, П. Швидкий, С. Олійник — присутні особисто, О. Жидков, О. Лужний, С. Шматоваленко, В. Медведчук, О. Матвєєв, В. Мороз, О. Пікузо — представлені за дорученням) ухвалили такі рішення:

1. Погодитися з реорганізацією колективного підприємства шляхом входження його до акціонерного товариства «ФК «Динамо» (Київ)» на умовах, що прийняті зборами трудового колективу ФК «Динамо» (Київ) 04.06 1993 року.

2. Звільнити з посади президента Безверхого В. В. за грубі порушення статуту клубу і привласнення безконтрольної влади над фінансами клубу та приведення клубу до фактичного банкрутства.

3. Звільнити з посад віце-президентів клубу Бурмака Ю. С. та Веремеєва В. Г. за розвал доручених ділянок роботи.

4. На перехідний період реорганізації колективного підприємства в акціонерне товариство обрати президентом ФК «Динамо» (Київ) Чубарова О. Ф.

Рішенням зборів, зокрема, акціонерному товариству передано все майно, яке належало футбольному клубові, і визнано безпідставними листи, претензії та позовні заяви за підписами В. Безверхого, Ю. Бурмака, В. Веремєєва та А. Галя до різних інстанцій. Ці документи мають бути відізвані.

Після оголошення цих рішень слово надали О. Чубарову, який намагався охопити весь період свого перебування в «Динамо». У словах цього тренера жіночої команди (Олександр Федорович повідомив, що кидати роботу з дівчатами він намірів не має), як, утім, і в словах більшості тих, хто виступав потому, переважали емоції та ліричні відступи. Щоправда, були й конкретні моменти; зокрема, оголошено, що до колишнього керівництва ФК «Динамо» порушено кримінальну справу. А на всі запитання, яких за останній час назбиралося багато, мав дати відповідь арбітражний суд, що почався вранці того ж дня.

Про його хід розповідає юрист, який представляє ФК «Динамо», керівник українського відділення міжнародної фірми «Бізнес і право» Андрій ГАЛЬ:

— Засідання міського арбітражного суду відбувалося під головуванням Андрія Пінчука. Одразу відзначу, що все проходило коректно, професіонально. Позивача представляв голова Центральної ради «Динамо» Іван Федоренко і дуже авторитетний адвокат Сергій Острович. Відповідачів було дві організації — ФК «Динамо» і Печерська державна районна адміністрація. Потім перевіряли наші повноваження. Мовляв, збори звільнили з посади В. Безверхого. Я заявив, що рішення цих зборів порушує закон про підприємство, вони не мають права звільняти президента. Тоді питання було зняте.

— То, на вашу думку, реєстрація ФК «Динамо» свого часу була законною?

— Так. Але тодішні юристи клубу припустилися багатьох помилок в оформленні документів. Це й створює певні складнощі. Тож арбітр запропонував сторонам самим розібратися в справі. Ми відмовилися категорично.

— І що ж далі?

— Рішення арбітражного суду буде оголошено о 14.00 в понеділок.

— А якщо воно буде не на користь ФК «Динамо»?..

— Тоді звернемося до республіканського арбітражного суду...

Інформація «ГУ».

ДЛЯ РЕАБІЛІТАЦІЇ ДІТЕЙ-ІНВАЛІДІВ

З метою поліпшення роботи, пов'язаної з реабілітацією дітей-інвалідів, впровадження нового ефективного методу лікування хворих з органічними ураженнями нервової системи, в тому числі дитячим церебральним паралічем, Кабінет Міністрів України ухвалив відповідне рішення.

Згідно з ним Міністерство охорони здоров'я має здійснити заходи для впровадження нейрофізіологічної терапії хворих на дитячий церебральний параліч за методикою, розробленою у Львівському реабілітаційному центрі «Еліта», та підготовки відповідних медичних кадрів.

Ряд міністерств, Львівська облдержадміністрація зобов'язані вирішити питання про надання допомоги у розвитку матеріально-технічної бази Українського центру по реабілітації дітей з органічним ураженням нервової системи, неврологічних відділень дитячих обласних лікарень та згаданого центру «Еліта».

Доручено передбачити на 1994 рік капітальні вкладення для початку реконструкції санаторію «Хаджибей» з метою організації на його базі реабілітації дітей з дитячим церебральним паралічем і спільного перебування їх з матерями.

Прес-служба Кабінету Міністрів України — Укрінформ.

ОБ'ЄКТ СПОСТЕРЕЖЕННЯ — ЗЕМЕЛЬНИЙ ФОНД

Кабінет Міністрів України затвердив Положення про моніторинг земель. Відповідно до Земельного кодексу України моніторинг земель являє собою систему спостереження за станом земельного фонду, в тому числі земель, розташованих у зонах радіоактивного забруднення, з метою своєчасного виявлення його змін, їх оцінки, відвернення й ліквідації наслідків негативних процесів.

Об'єктом моніторингу земель є весь земельний фонд незалежно від форм власності на землю.

Здійснення моніторингу земель забезпечує Держкомзем за участю Мінприроди, Мінсільгосппроду, Української академії аграрних наук, Національного космічного агентства та інших заінтересованих міністерств і відомств.

За результатами оцінки стану земельного фонду складаються доповіді, прогнози та рекомендації, що подаються до місцевих органів державної виконавчої влади, органів місцевого й регіонального самоврядування та Держкомзему для вжиття заходів до відвернення і ліквідації наслідків негативних процесів.

Прес-служба Кабінету Міністрів України — Укрінформ.

Жарт номера

Є такі турецькі чиновники, які не беруть хабарів... Свининою.

СХІДНИЙ ЖАРТ

Переклав з турецької Каетан КАРБОВСЬКИЙ.

Мал. Сергія ФЕДЬКА.

Демократичні пристрасті

НАШІ

— Послухай, Сидорчук, ти за кого?

— Що за питання, звичайно, за наших! А що?

— В тому-то й вся петрушка, Сидорчук, що наші вже не ці, а ті!

— Тобто ті вже не ті, а ці?

— Цілком вірно, а ці вже не ті, що були раніше, а ті, котрі зараз!

— Ага, зрозумів. Ну й хитрющі ж — ті!

— Та ні, хитрі не ті, а ці, адже вони уже не ті! Ті — вже наші!

— Зачекай, давай ще раз з'ясуємо: ті, котрі були ці, вже не ті, вони вже стали... Ким вони вже стали?..

— Вони вже стали ті. А ті, котрі стали ці, а були ті, вже не ті! Дійшло?

— Ті — не ті, ці — що ти мені мізки полощиш?! Ти, власне кажучи, сам за кого: за тих чи за цих?

— А це в залежності від того, кого ти вважаєш тими! Ті — по-твоєму, це котрі були ті, чи котрі стали ті?.. Ну добре, словом, Сидорчук, що тут дебати розводити: якщо постане питання — ми обидва за наших...

Олександр ПЕРЛЮК.

Кіровоград.

Реклама «Куреня»

ВПРЯГАЙТЕСЯ!..

Інтерв'ю Гаврила з Мозамбіка з головою журі II Всеукраїнського фестивалю-конкурсу сатири та гумору Євгеном Дударем

— Пане Євгене! Перш за все: де і коли відбудеться фестиваль?

— Звісно — у столиці. В «Українському домі». З 23 по 25 вересня.

— Хто є організатором фестивалю?

— Основний організатор — Спілка письменників. Співорганізаторів багато (і цікавий факт) — телерадіокомпанія, культурний центр «Український дім», газети «Голос України», «Вечірній Київ», «Молодь України», «Літературна Україна», журнали «Вус» та «Перець», споживче товариство «Меркурій».

— Хто може взяти участь у фестивалі?

— Всі, хто забажає. Без обмеження віку, статі, політичних симпатій, релігійних переконань. Хто пише українською мовою або виконує твори українських авторів. І професіонали, і аматори. І маститі, і початківці. Хто вміє не лише сміятися і смішити, а й має можливість дістатися до Києва з хутора Мозамбік чи Ріо-де-Жанейро, з Сіднея чи Поташні, оплатити житло, прохарчуватися за свої кошти чи за кошти спонсора, тещі або дружини, словом, ми даємо можливість приватизувати усе, крім сміху.

Претендент надсилає на адресу оргкомітету (252024, Київ-24, вул. Банківська, 2, Спілка письменників, тел. 293-45-86) заяву та гумористичну анкету, вказує твори, якими хоче бути представлений. Його повідомлять: запрошується він на конкурс чи ні.

— Отже, можуть узяти участь не всі?

— По-перше, охопити всіх бажаючих, як показав досвід першого фестивалю, неможливо. По-друге, є багато такого гумору, що краще б його не було: це низькопробні переспіви чужого, вульгарщина і т. д. Бо кожен «орел» міряє з висоти свого польоту. Наше завдання — відібрати ті зерна здорового сміху, які розвивають інтелект, а не притуплюють його.

Хочемо, щоб на фестивалі були всі жанри: художнє читання (авторське чи акторське), жартівливі пісні, весела музика, оригінальні жанри, танцювальні номери, скетчі, конферанси, сценки, словом, усе різномаїття, на яке багата наша царина гумору, щоб, нарешті, взяли участь у фестивалі учасники ВКіКів (Клубів веселих кмітливих). Щоб на фестивалі знову (ширше, ніж у минулому році) були представлені українські гумористичні видання. Із України, і з діаспори.

— Звісно, коли буде конкурс, то будуть і нагороди?

— Найбільшою нагородою будуть оплески і усмішки глядачів. Крім конкурсних змагань, на яких можуть бути присутні всі, хто забажає, вечорами будуть концерти. Гостей фестивалю — кращих конкурсантів. До ч., один із співзасновників свята — споживче товариство «Меркурій» — обіцяє цілу низку сюрпризів і для учасників, і для тих, хто завітає на свято гумору, навіть святковий феєрверк. До таких приємних і благородних акцій можуть приєднатися вс бажаючі. Звісно, фестиваль гумору — це не конкурс красунь, де кожен спонсор може облюбувати зірку для свого офісу. Але хто дбає про сміх, той дбає про здоров'я. А ті, хто побажають просто відвідати фестиваль, також не прогадають. Вони будуть нагороджені дотепними усмішками, колючою сатирою. Зможуть придбати народні вироби, подивитися або й купити картину (про це подбають молоді, але талановиті київські художниці Олена Прінцевська та Тена Діденко), гумористичну книжку, журнал чи за браком грошей хоча б газету. Тож сатирики й гумористи усіх країв — впрягайтеся! А ви, любителі і шанувальники смішного й дотепного, приходьте!

Розмову вів Гаврило з хутора Мозамбік.

P. S. Надійшло повідомлення, що першими впряглися у свято гумору: страхове товариство «Росток», Укрінбанк, страхова компанія «Славія», компанія «Рось», страхова фірма «Стрінокон», Градобанк, корпорація «Українські обрії».

Почуте мимохідь

САМ ВИНЕН

— Ваша дочка дала згоду стати моєю дружиною.

— Ви самі винні. Нащо було ходити до нас щовечора?

ТАК ВИРІШИВ

— Чому ви вбили свою дружину, а не її коханця? — запитує суддя.

— Я подумав, що розумніше відправити на той світ усього одну жінку, ніж щоразу вбивати нового чоловіка...

У ЛОГОПЕДА

До кабінету з написом «Логопед» несміливо просовує голову чоловік і запитує:

— Мона?

— Не мона, а тлепа! — відповідає логопед.

АКЦІОНЕР

Два хлопчаки знайшли недопалка. Один курить, а другий із нетерпінням чекає своєї черги.

— Коли ж ти даси мені затягнутися?

— Помовч. Я голова компанії, а ти лише акціонер. Я палитиму, а ти — спльовуватимеш.

Надіслав Михайло БІЛОКРИНИЦЬКИЙ.

ПРИКМЕТА

Дзвінок до моргу:

— Даруйте, що турбую. Лаврін Диба часом не у вас знаходиться?

— Є тут кілька без документів. А може, у вашого є якась особлива прикмета?

— Особлива прикмета? Авжеж. Він заїкається!..

Мал. Геннадія ЄВТУХОВА.

Альтернативні думки

● Дурень думкою багатіє, а розумний багатіє на чужому глупстві.

● Якщо людині на все відкрити очі, їй потім буде важко затулити рота.

● Чи можливо діяти нерозумно у рамках розумного?

● Найбезпечніші шляхи це ті, які нікуди не ведуть.

● Що станеться, коли дві широкі натури зустрінуться на вузькій стежці?

● Право кожного — мати свою думку. Потаємну.

● Ніколи стільки не брешуть, як після риболовлі, під час полювання та перед виборами.

● Де всі винні, там ніхто не винен.

Герман КОЛОБОВ.

Рівне.

Римовані стібки

Сила черги

Стояв у чергах стільки дід
(Вже сімдесят він має літ),
Що дивуватись просто слід,
А він сміється ще й жартує:
— О, черга нас не лиш гуртує,
А, ніби той вогонь, гартує,
Рятує від знегод та бід, —
І в нас жага життя нуртує!

Пан Іван

Щось дивне сталося з Іваном:
Ледащо був, нехлюй... Тепер,
Коли його назвали паном,
Він кирпу високо задер.

Найсмачніше

— Найкращі ласощі, принада —
Для мене це, — він каже, — влада.
Хай не масштабна, невеличка,
Та все ж — престиж. І — годівничка.

Робота до душі

Теж місце відшукав під сонцем:
У рекетира... охоронцем.

Ощадливий

Начетверо сірник роздробить —
Так заощадження він робить.
Сніданок — їсть не два яйця.
Одного досить з молодця.
І каже голосом гучним:
— Був оптимістом — буду ним.

Дмитро СОЛОДКИЙ.

ГОЛОС України

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ГАЗЕТА ВИХОДИТЬ з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Редколегія: С. ПРАВДЕНКО (головний редактор), О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в. о. заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.

⊙ Рукописів не повертаємо.

⊙ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.

☆ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

☆ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Загальний тираж 800.040

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Зам. 0311162.

1, 4, 5, сторінки набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України».